

Svenska Teknologföreningens verksamhet under år 1951

Svenska Teknologföreningens styrelse och verkställande direktör får härmed avgiva berättelse över föreningens verksamhet år 1951.

Samarbete med intresseorganisationerna

Det kollektiva tänkandet och handlandet har inte minst detta år fört in samhällsmedlemmarna i allt tydligare avgränsade intressefallor. Organisationssverige har blivit en för alla uppenbar realitet på ont och gott. Ingenjörerna sägas vara genom läggning och utbildning individualister i högre grad än de flesta andra. Har detta hindrat ingenjörerna att i kollektiva former tillvarata sina intressen?

Man kan besvara frågan med både nej och ja. I Svenska Teknologföreningen, i andra riksomslutande ideella ingenjörorganisationer och i de många lokala ingenjörföreningarna har teknikens män sedan gammalt samlats för att diskutera ingenjörproblem och utbyta erfarenheter på det tekniska området. Vakna och starkt aktiva ha dessa organisationer betytt mycket för landets ingenjörer, för den tekniska utvecklingen och härigenom också för samhället i sin helhet.

I detta föreningsarbete har ingenjörernas individualistiska särdrag varit en i huvudsak positiv tillgång. Rikare schatteringar i åsikter och uppfattningar har givit ställda problem en mångsidigare belysning som möjliggjort riktigare lösningar.

Teknologföreningens fortsatta expansion och allt livligare upplysningsverksamhet vittnar gott om att även utpräglade individualister kunna framför allt i utbildningssyfte finna och nyttja kollektiva former som passa deras kynne och särart.

Hur ställer det sig på intressesidan? Senare än hos flertalet andra samhällsgrupper ha ingenjörerna insett behovet av att i en alltmorganiserad omvärld genom kollektiva åtgärder värna sina särintressen. Endast motvilligt och under tryck kunna individualisterna förmås söka upp varandra för att slå vakt om sina ekonomiska intressen och hävda sin ställning i samhället. Utvecklingen har gjort detta till en nödvändighet och de nu befintliga riksförbunden för högskoleingenjörer av olika fack är i stark utveckling.

Teknologföreningen står icke passiv i detta skede. Förhandlingsläget på arbetsmarknaden framtvingar allt större kollektiv. Främst massverkan framkallar respekt i avtalsuppställningar och det har därför länge varit uppenbart att högskoleingenjörernas av olika fack riksförbund genom ett samgående i någon form skulle väsentligt vinna i slagkraft. Teknologföreningen vill medverka i dessa strävanden genom att gemensamt med intressförbunden bygga upp en högskoleingenjörernas riksförbund som bibehåller den ideella verksamheten i de former som hävdats sin styrka genom tiderna och som givit de individualistiska krafterna det fria spelrum som deras särart kräver samtidigt som enighet och samfällt uppträdande vid intressenas tillvaratagande vinnes.

År 1951 har för dessa strävanden betydligt mycket och de gemensamma organ som söka finna de bästa formerna för detta samarbete har i gott samförstånd kommit allt närmare en lösning. Det är att hoppas att under 1952 förslag kan framläggas till samarbetets ordnande.

Sammanträden

Teknologföreningens verksamhet i övrigt har liksom tidigare främst varit förlagd till avdelningarna. Allt flera och talrikare besökta sammanträden vittna om livaktigheten i detta avseende. Sålunda har inom avdelningarna under året hållits sammanlagt ett 90-tal sammanträden. Avdelningen för Lantmäteri har tillkommit under detta år. I föreningens egen regi har hållits sedvanliga vår- och höststämmor samt höstresa.

Vårstämman och årsmötet hölls den 14—15 mars gemensamt med Svenska Läkaresällskapet under mottot »Medicin och Teknik». H. M. Konungen överlämnade därvid föreningens silverplakett som postumt tilldelats överstelöjtnant Richard Smedberg, utdelade till tekn. lic. Jan Schnittger det stipendium på 3.000:— kr. som tillerkänts honom ur Bengt Ingeströms stipendiefond samt överlämnade Teknisk Tidskrifts stilistikpris till professor Holger Erdtmann och tidningens pris för årets bästa industriannons till Norrbottens Järnverk AB. Därefter behandlades i växlande föredrag av medicinska och tekniska experter dagens gemensamma ämne. Mötet avslutades med gemensam middag på Gillet.

Höstresan 31 augusti—1 september förlades denna gång i samband med firandet av 200-årsminnet av Christopher Polhems död. Färden gick i Polhems spår genom Dalarna från Hedemora över Garpenberg, Kloster, Stjärnsund och Långshyttan till Falun där den avslutades med middag i Bergslagsallongen. Deltagarna voro där Stora Kopparbergs Bergslags AB:s gäster.

Vid föreningens höststämma 31 oktober hölls föredrag om »Svensk Atomenergiverksamhet» varvid fil. dr Gösta Funke talade om »Atomkommittén» och civilingenjör H Brynielsson om »AB Atomenergi».

Kurser

Den allt betydelsefullare kursverksamheten har under året varit livlig. Föreningens avdelningar har bidragit med många värdefulla initiativ.

Under 1951 har hållits följande kurser:

Muntlig framställning

Avtalsförhandlingar

Brandskydd (dubblerad)

Personalledning

Avancerad radarteknik (dubblerad)

För 1952 äro ett tiotal kurser planerade.

Teknisk Tidskrift

Tidskriften har under året utkommit i samma omfång som 1950. Nettoupplagan har stigit till mer än 10.000 exemplar. I serien Tekniska skrifter har utkommit tre häften.

Genom den exceptionellt stora stegringen i framställningskostnaderna har trots samtidig intäktsökning en minskning i kontantöverskottet uppstått.

Remisser

Även detta år har föreningen beretts tillfälle genom remisser avgiva yttranden över flera viktiga förslag. Tyvärr har det blivit allt vanligare att remisstiderna förkortats så att förslagen icke kunnat granskas så ingående som skulle varit önskvärt. För själva remissförfarandet innebär detta en uppenbar fara då de frivilliga krafter som sitta inne med rika erfarenheter i de speciella ärendena allt mera sällan stå till förfogande för det forcerade remissarbetet. Tjänstemän som å ämbetets vägnar rutinmässigt avverka remisserna erbjuda icke fullgod ersättning. Teknologföreningens strävan att i sitt granskningsarbete endast utnyttja de för varje särskild fråga mest skickade inom föreningens led försvåras avsevärt genom den knappa tid som numera i allmänhet står till buds. Endast ett fåtal remissvar hinna inom föreningen bli föremål för en mera allmän diskussion. De flesta måste direkt från den utredande expertkommittén expedieras till vederbörande myndighet. På så sätt har föreningen under året avgivit yttrande över följande förslag:

Försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning

Planväsendets uppgifter och organisation

Kungörelse med vissa skyddsföreskrifter för byggnadsarbeten m. m.

Näringslivets lokalisering

Kungörelse angående ångpannor och andra tryckkärl.

Samarbete med utländska föreningar

Utlandsförbindelserna har upprätthållits och utvidgats. Förutom att ett flertal utländska föredragshållare gästade föreningen har Teknologföreningen varit representerad utomlands vid följande tillfällen:

International Conference of Naval Architects and Marine Engineers i London, Glasgow och Newcastle genom kommerserådet civilingenjör Hj. Sjöholm.

Fédération des Associations Belges d'Ingénieurs 25-årsjubileum genom generalkonsuln civilingenjör K. E. Hedborg.

Nim 4 fjärde nordiska ingenjörsmötet i Helsingfors där förutom de av Teknologföreningen anmodade 30 svenska föredragshållarna deltog ett 150-tal svenskar och Teknologföreningen officiellt representerades av generaldirektör H. Sterky, civilingenjörerna O. Åkerman och S. Hansson.

Vid Joint Engineering Conference i London under sommaren representerades föreningen av civilingenjör T. Malmer och tekn. dr P.-E. Hammarlund.

American Chemical Society 75-årsjubileum firades i New York. Teknologföreningen uppvaktade genom civilingenjör Nils Nilsson med en Orreforsvas.

I Haag hölls i september »Conference of representatives from the engineering societies of western europe and the united states of America EUSEC». Teknologföreningens valda representanter hrr Sterky och Åkerman deltog i förhandlingarna.

Suomalaisten Teknikkojen Seura invigde i Helsingfors i november sitt nya föreningshus. Teknologföreningen företrädde av professor E. Rudberg.

Fonder

Som ett led i föreningens strävan att vidga kontakterna utåt har speciellt J. Sigfrid Edströms fond varit av den största betydelse.

För att bereda unga medlemmar ökade möjligheter till studier i utlandet av framför allt ångteknik, pumpteknik och hydraulik har Bengt Ingeströms fond under året fått ett ytterligare tillskott av donatorn på 50.000 kr.

Ekonomi

De i 1950 års berättelse befarade ekonomiska svårigheterna har tyvärr under året aktualiserats och bl. a. nödvändiggjort ganska betydande avgiftshöjningar. Det är att hoppas att för 1952 planerade besparingsåtgärder och inskränkningar i verksamheten skola tillsammans med de ökade avgiftsinkomsterna återställa föreningens ekonomiska balans.

Uppgifter om styrelsens, nämnders och kommittéers sammansättning, om funktionärer inom föreningen och Teknisk Tidskrift m. m. återfinnes i matrikeln 1950—51.

Årsberättelser för resp. avdelningar komma av kostnadskäl endast att stencileras i begränsat antal exemplar och kunna av intresserade erhållas från Teknologföreningens kansli.